

- Met bovenstaande worden:
 1. de meest schadelijke grondslagverbredingen teruggedraaid (nummers 3, 4 en 5: m.b.t. innovatie, internationaal ondernemen en kapitaalintensieve investeringen waar onroerend goed een rol speelt);
 2. is het stelsel aantrekkelijker voor reële activiteiten en loopt het op de grondslag internationaal minder uit de pas; en,
 3. is het voor het lastenbeeld op basis van bovenstaand overzicht nog steeds positief voor het structurele beeld. Dit biedt ruimte voor overleg.
- Ter achtergrond verder:
 - Voor maatregelen 6 tot en met 10 wordt nog een gezamenlijke notitie EZK-FIN opgesteld ten behoeve van de vijfhoek.
 - Carry-forward lijkt budgettair nu een erg goedkope maatregel te zijn. Bij aanneming van de beperking van de voorwaartse verliesverrekeningstermijn van 9 naar 6 jaar in 2019 werd uitgegaan van een structurele opbrengst van ruim EUR 1 miljard (na kabinetsperiode). Intern bij FIN houden ze nu rekening met EUR 100 miljoen. Dit verschil moet nog geadresseerd worden. Er bestaat overigens hierbij een overlap met een voorgestelde maatregel uit het rapport van de commissie Ter Haar (A1: verliezen temporiseren tegen percentage winst, onbeperkt voorwaarts).
 - Normaliter zou een verspoeling van de earningstrippingmaatregel (generieke renteaftrek) het overwegen waard zijn (= procyclisch en leidt nu tot een hogere Vpb-druk). **11.1** hebben wij deze nu achterwege gelaten.
- Bovenstaand leidt nog steeds tot een lastenverzwaring. Om per saldo tot een lastenverlichting voor het bedrijfsleven te kunnen komen zijn de volgende opties het meest voor de hand liggend (met dus een negatief structureel beeld), op basis van de sleuteltabel 2020:

VPB		<i>(x miljoen)</i>
Tarief eerste schijf	1%-punt	257
Tarief hoogste schijf	1%-punt	731
WBSO		
Tarief eerste schijf niet-starters (32%)	1%-punt	18
Tarief tweede schijf (16%)	1%-punt	40

- Grondslagverbreding - als dat reële activiteiten raakt – raakt specifieke bedrijven en is dan schadelijker dan tariefstappen¹. Vice versa kunnen aftrekposten en tax credits bepaalde investeringen aantrekkelijker maken. Het IMF en SEO hebben dat recent ook nog gesteld².

¹ Een uitzondering is wanneer grondslagverbreding ontwijking en ontduiking voorkomt.

² SEO (2020) Economisch beeld na de noodmaatregelen, IMF (2020) IMF Fiscal Monitor April 2020

Subbiilage 3 - Appreciatie Baangerelateerde investeringskorting (BIK)

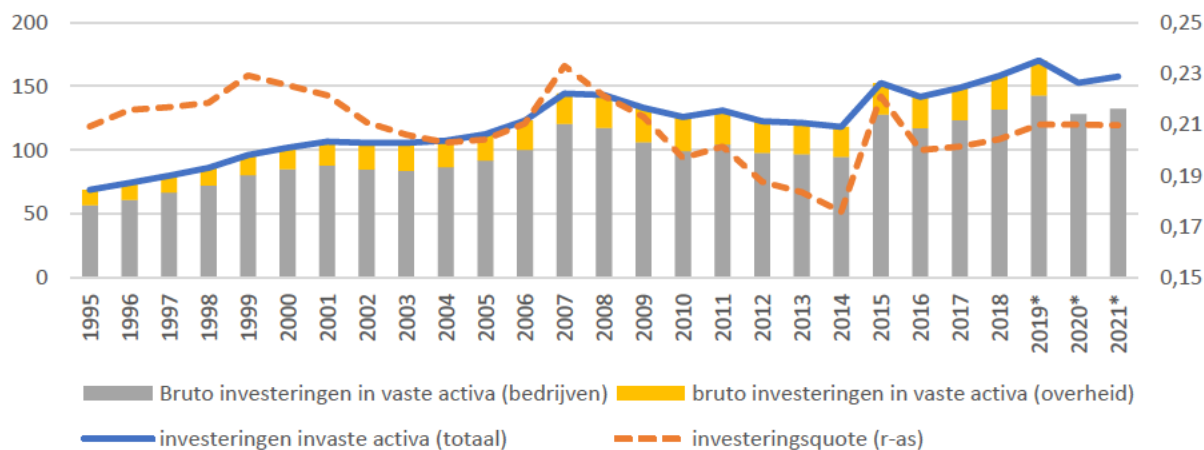
Context

- Het CPB verwacht voor 2020 een terugval in de algehele investeringspeil van 10,3%. Dit komt voor 2020 uit op een krimp van circa €17 miljard euro, de sterkste krimp van de 21ste eeuw. Voor de periode 2021 verwachten ze een herstel van 3,3% t.o.v. van niveau van 2020.
- Het is mogelijk dat het niveau van de bruto investeringen over een langere periode laag blijft als de mondiale economie zich nauwelijks herstelt en er problemen ontstaan in de financiële sector.
- Macro-economisch dragen bedrijfsinvesteringen zowel bij aan middellange termijn herstel van de Nederlandse productiecapaciteit als aan het op korte termijn ondersteunen van de effectieve vraag. Doordat investeringen aangrijpen op de aanbod- én de vraagzijde wordt op korte en middellange termijn de werkgelegenheid ondersteund.
- Naast andere belangrijke investeringscategorieën, maken private bedrijfsinvesteringen ruim de helft uit van de totale bruto investeringen. Ondersteuning van de investeringen zal daarom in hoge mate via het stimuleren van bedrijfsinvesteringen dienen te geschieden. Daarbij komt dat private bedrijfsinvesteringen minder lange doorlooptijden kennen dan overheidsinvesteringen (diverse vormen van infra) en gezinsinvesteringen (m.n. huizen). Ook grijpen private bedrijfsinvesteringen meer dan andere investeringscategorieën aan bij de dynamiek in sectoren van de economie, inclusief de beweging van oude naar nieuwe verdienmodellen.
- Om de private bedrijfsinvesteringen te stimuleren kun je een aantal verschillende zaken doen. Allereerst is de hoogte van de winstbelasting (vennootschapsbelasting en inkomstenbelasting) van grote invloed op het volume van investeringen door het directe effect van de winstbelasting op het rendement van investeringen. Daarnaast is het mogelijk om gewenste investeringen uit te lokken middels stimuleringsregelingen.

Wat weten we van het volume van investeringen – verwachting in 2020 & 2021

- De bruto investeringen (netto investeringen + afschrijvingen) zullen in 2020 sterk krimpen met een beperkte terugveer in 2021 t.o.v. de enorme krimp in 2020, aldus het CPB en DNB.

Figuur 1: Bruto-investeringen gedurende de periode 1995-2021

Bron: CBS, nationale rekeningen en CPB-juniraming voor 2020 en 2021. Investeringsquote berust op eigen berekeningen

De diepte van de krimp is omgeven met veel onzekerheid en hangt af van de volgende factoren:

- Kredietverlening aan bedrijven – Deze kan haperen wanneer banken veel verliezen moeten nemen op hun uitstaande portefeuilles, balansen van bedrijven verzwakken doordat is ingeteerd op eigenvermogen, en gegeven de kapitaalratio's beperkte ruimte hebben voor kredietverlening. Zowel ING (€661 miljoen) als ABN AMRO (€1,1 miljard) hebben dit jaar al voorzieningen getroffen, omdat zij verwachten dat meer bedrijven uiteindelijk niet in staat zullen zijn om leningen terug te betalen. De overheid intervenueert hierbij op grote schaal door extra garantstellingen aan de grootbanken (o.a. BMKB-C, GO-C). Dit probleem kan verder

worden opgevangen met behulp van een aantal instrumenten die nu separaat worden uitgewerkt. Een deel van de financiering zal ook niet-bancair moeten worden verstrekt.

- Noodzakelijke investeringen voor herstructurering – Een factor met een opwaarts effect op de bruto investeringen zijn de bedrijfsaanpassingen die nodig zijn om te blijven produceren binnen de beperkingen die volgen door Corona. Denk hierbij aan een herinrichting van industriële processen, noodzakelijke wijzigingen in de inrichting van werk- en klantomgevingen en investeringen in digitale infrastructuur om het thuiswerken en consumeren van diensten op afstand in goede banen te leiden.
- Achterblijvende vraag – Bedrijven die te maken krijgen met een lagere vraag zullen weinig prikkels ervaren om te investeren. Hun huidige productieproces is namelijk voldoende om tegemoet te komen aan de hoeveelheid orders. Als de wereldhandel zich maar moeilijk herstelt zal ook de hoeveelheid investeringen achterblijven. Bedrijven met een duurzaam achterblijvende vraag zullen moeten innoveren om hun productiviteit te kunnen vergroten.
- Figuur 1 laat zien dat er meerdere periodes zijn geweest waar sprake was van een forse krimp in de hoeveelheid investeringen. Deze periodes hangen nauw samen met de conjunctuur.
- Daarbij is van belang om in te schatten in hoeverre een toename van de private investeringen daarbij positief van invloed kan zijn om tot een versneld herstel te komen.

Maatregel

- Het idee van de BIK is relatief eenvoudig. De BIK biedt een tegemoetkoming van 10 tot 15 procent voor alle nieuwe investeringen gedaan door ondernemingen in de periode 1 oktober 2020 en 1 oktober 2022. De korting wordt verrekend met de af te dragen loonheffing over de periode januari 2021 tot en met december 2022.
- Dankzij deze vormgeving is er een directe koppeling met bestaande werkgelegenheid in Nederland in de zin dat er sprake moet zijn van het betalen van loonheffing in Nederland om in aanmerking te komen voor de investeringskorting. Een voordeel van verrekening via de loonheffing ten opzichte van een aftrekpost is dat de hoogte niet afhankelijk is van het belastingtarief. Iedere ondernemer krijgt dus eenzelfde netto tegemoetkoming.
- Een ander groot voordeel is dat de korting snel bij ondernemers terecht komt, ook als er nu geen winst wordt gemaakt maar wel loonkosten zijn.
- De verleende korting kan tot uiterlijk eind 2022 worden verrekend. Dat kan ineens of gespreid over de resterende loonaangifte tijdvakken. Doordat er geen terugwenteling naar eerdere maanden mogelijk is ontstaat een sterke prikkel om investeringsbeslissingen zo snel mogelijk te nemen zodat de maximale verrekeningscapaciteit kan worden benut (er resteren dan meer loonaangifte tijdvakken om te verrekenen).

Afbakening en uitvoering

- Door aan te haken bij bestaande infrastructuur van de WBSO is – mede gelet op de ervaringen nu opgedaan tijdens de COVID-19 crisis – een dergelijk instrument op korte termijn uitvoerbaar.
- De uitvoering vergt nog wel nader overleg / implementatie met RVO.nl en Belastingdienst, maar bv. IT-bezwaren zouden overkomelijk moeten zijn, gezien de aansluiting bij de infrastructuur van de WBSO. Eventueel zou de BIK iets later kunnen ingaan (aangifte loonheffingen moet elke maand gebeuren).
- Verrekening van het voordeel zou via bestaande invulvelden (WBSO) kunnen op de digitale aangifte.
- Het lijkt ook zinvol om sommige investeringen uit te zonderen (hele kleine investeringen, onroerend goed, goederen bestemd om te worden verhuurd en zaken met een privé karakter. Het uitzonderen van categorieën zorgt daarbij echter voor extra complexiteit.
- Met het inbouwen van een plafond per jaar is het mogelijk om de budgettaire beheersbaarheid te waarborgen (hand-aan-de-kraan principe).

Appreciatie van het voorstel

- De BIK heeft als voordeel dat het gelijktijdig verschillende doelen bereikt: het jaagt de vraagkant van de economie aan via de investeringen en de werkgelegenheid, en het draagt bij aan het verdienvermogen op langere termijn.

- Daarbij ook aantrekkelijk dat de BIK met name snel investeren stimuleert door een direct voordeel te geven aan ondernemingen. Bij snel investeren resteren ook meer termijnen voor verrekening door de tijdelijkheid van de maatregel.
- Belangrijker is echter dat ondernemers structureel genieten van een goed investeringsklimaat. Zij zijn daarom het meest gebaat bij het vasthouden aan de in de wetgeving opgenomen verlaging van de vennootschapsbelasting.
- De BIK heeft echter ook nadelen. Zo is er een groot risico op deadweight loss, waarbij ook bedrijven die sowieso al investeringsplannen hadden van de regeling gebruik kunnen maken. Tegelijkertijd is de korting voor bedrijven die het echt moeilijk hebben wellicht niet groot genoeg om toch tot investeren over te gaan. Dit nadeel kan mogelijk wel worden gemitigeerd met een slim gekozen peildatum, zodanig dat voorkomen wordt dat een deel van de reeds voorgenomen investeringen ook onder de regeling vallen.
- Een ander nadeel is dat er ook vragen zijn welk economisch probleem de regeling oplost. Zolang de (mondiale) economie zich in onderbesteding bevindt, ligt een uitbreiding van de productiecapaciteit via investeringen niet per se voor de hand. Het uitbreiden van de bestaande kapitaalgoederenvoorraad is niet direct logisch wanneer deze in laagconjunctuur al onderbenut is.
- Er zijn ook andere regelingen denkbaar voor het bedrijfsleven aan de fiscale kant die mogelijk kansrijker zijn. Denk bijvoorbeeld aan tijdelijke uitbreiding van de mogelijkheden voor verliesverrekening en het minder ver beperken van de liquidatieverliesregeling. Zij bieden voor een breed scala aan bedrijven mogelijkheden om liquiditeit en investeringsruimte voor herstructurering op peil te houden.